

වී අලෙවි මණ්ඩලය - 2017

වී අලෙවි මණ්ඩලයේ 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය හා 1971 අංක 14 දරන වී අලෙවි මණ්ඩල පනතේ 30 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. 2017 වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ ගිණුමේදී පිළිබඳ වාර්තාව මණ්ඩලයේ සභාපති වෙත 2018 නොවැම්බර් 28 දින නිකුත් කරන ලදී.

මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාව මණ්ඩලයේ සභාපති වෙත 2019 අගෝස්තු 15 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පවත්වනු ලබන විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ.

1.4 මතය ව්‍යාවහනය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ, විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ වාර්තාගත වූ හෝ වාර්තාගත නොවූ හෝ විෂයයන් සහ මූලිකාංගවලට අදාලව කවර හෝ ගැලපීම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේදැයි තීරණය කිරීමට මට නොහැකිය.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 මතය ව්‍යාවහනය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු හේතුවෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් සහ උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මට නොහැකි විය. ඒ හේතුවකට ගෙන මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මණ්ඩලය විසින් මිලදීගෙන තිබූ වී තොග වෙළඳපොළ මිලට හා පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට විකිණීම හේතුවෙන් ඊළඟ කන්නයේ වී මිලදීගැනීම සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් සපයා ගැනීම හා අලෙවියෙන් වූ පාඩු පියවා ගැනීමට වාර්ෂිකව මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් සහ රාජ්‍ය බැංකු වෙතින් ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමට කටයුතු කර තිබුණි. 2009 වසරේ සිට 2014 වසර දක්වා වී මිලදී ගැනීම හා මෙහෙයුම් වියදම් සඳහා රජයේ බැංකු 03 කින් ලබාගෙන තිබුණු ණය හා අත්තිකාරම් මුදලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සමුච්චිත ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 17,968.1 ක් හා ඒ සඳහා ගෙවිය යුතු සමුච්චිත පොලිය රු.මිලියන 595.15 ක් වී තිබුණි. මේ හේතුවෙන් රජයේ හෝ වෙනත් මූල්‍ය අනුග්‍රහයකින් තොරව මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම සඳහා පවත්නා අවදානමට බලපෑමක් නොවේ යන්න බැහැර කළ නොහැකි විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ තුනක ශුද්ධ වත්කම්වල වටිනාකම පිළිබඳ සැලකීමේදී 2014 වර්ෂයේ රු.4,396,891,908 ක් වූ සෘණ අගය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.12,548,690,540 ක සෘණ අගයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ශුද්ධ ජංගම වත්කම් රු.1,628,570,282 ක සෘණ අගයක් විය. එය මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

- i. සමාලෝචිත වර්ෂයේ පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම රු.3,750,900 ක් වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වල ගැලපීම යටතේ එය රු.12,144,932 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- ii. පෙර වර්ෂයේ ලාභයට එරෙහිව ගැලපීම් කර තිබුණු රු.26,007,397 ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වල සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභයට එරෙහිව ගලපා තිබුණි.
- iii. සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.425,855 ක් වූ ඉතිරිකිරීම් පොලිය ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා නොතිබුණි.
- iv. සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.62,962,694 ක පැලට මිලදීගෙන තිබුණු අතර මේ සඳහා රු.28,525,004 ක් ගෙවීම් කර තිබුණි. මෙම වටිනාකම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වල දේපල පිරියත හා උපකරණ අත්පත් කර ගැනීම් යටතේ දැක්විය යුතු වුවද රු.34,437,690 ක් වූ ගෙවිය යුතු ශේෂයද ඇතුළත් කර එම වටිනාකම රු.62,962,694 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- v. සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ බාහිර ආයතනයකට ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ලෙස දක්වා තිබුණු රු.68,226,432 ක් වූ ගබඩා නවීකරණය හා රු.11,122,645 ක් වූ රඳවාගැනීමේ මුදල් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගලා යාම් ලෙස දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

- i. මෙම ප්‍රමිතයේ 73 ඡේදය අනුව දේපල, පිරිසත හා උපකරණ සම්බන්ධයෙන් භාවිතා කළ ක්ෂය අනුපාතය හෝ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය මූල්‍ය ප්‍රකාශනසමඟ හෙලිදරව් කළ යුතු වුවත් දේපල, පිරිසත හා උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණු පාලම් තරාදි හා පැලට්ටල ක්ෂය අනුපාතය හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.
- ii. මෙම ප්‍රමිතයේ 51 ඡේදය අනුව ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු.5,343,708 ක් වූ වත්කම් අයිතම් 04 ක් 2016 වර්ෂය වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර තිබුණද තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතුනි. ඒ අනුව වූ ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 20

- i. මෙම ප්‍රමිතයේ 24 හා 26 ඡේද අනුව දිගුකාලීන වත්කම් මිලදී ගැනීම, ඉදි කිරීම හෝ වෙනත් ආකාරයේ අත්පත් කර ගැනීමට ලැබෙන රාජ්‍ය ප්‍රදාන විලම්බිත ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන වත්කමේ ප්‍රයෝජනවත් කාලය මුළුල්ලේ ක්‍රමවත් පදනමක් මත ලාභ හෝ අලාභ හඳුනා ගත යුතුය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.5,657,842ක් වූ වත්කම් වෙනුවෙන් ක්ෂය විලම්බිත ආදායමක් ලෙස මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශයට ගලපා නොතිබුණි.
- ii. මෙම ප්‍රමිතයේ 39 වන ඡේදය ප්‍රකාරව රාජ්‍ය ප්‍රදාන සම්බන්ධයෙන් යොදා ගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ හෙලිදරව් කර තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වසර ගණනාවක සිට පැවත එන රු.54,385,222 ක් වූ මාර්ගස්ථ තොගය හඳුනා ගැනීමකින් හෝ විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මෝල් හිමියන්ගෙන් ලැබිය යුතු ශේෂයට ගලපා තිබුණි.
- (ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී පෙර වර්ෂ ගනුදෙනු නිවැරදි කිරීම සඳහා පදනම් කරගෙන තිබුණු රු.5,936,251,166 ක් වූ ජර්නල් සටහන් 9 ක් මුදල් පොතට හර හා බැර ලෙස සටහන් කර තිබුණි. මෙම සටහන් සම්බන්ධයෙන් විස්තරාත්මක පැහැදිලි කිරීම් විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.
- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ කෙරීගෙන යන වැඩ ගිණුමට අදාල සටහන් අංක 04 හි කාලපරිච්ඡේදය තුළ ගෙවූ අත්තිකාරම් ගෙවීම් රු.63,620,731 ක් වුවද, සටහනේ රු.52,452,810 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉතිරි තොගයේ වටිනාකම සඳහා මණ්ඩලය විසින් වී තොග භෞතික සත්‍යාපනයක් සිදු කර තහවුරු කරගැනීමකින් තොරව වර්ෂය අවසාන දිනට පොත් ශේෂය වූ රු.3,089,833,136 ක් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව මෙම තොගයේ පැවැත්ම හා වටිනාකම තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.

2.2.4 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

- (ආ) ජංගම බැංකු ගිණුම් 02 කට අදාළව ලැබී තිබුණු බැංකු සනාථන ලිපිවල ශේෂ හා බැංකු සැසඳුම්වල බැංකු ශේෂය අතර රු.41,153 ක වෙනස්කම් පැවතී.
- (ආ) ඉදිරිපත් කර තිබුණු මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ මහජන බැංකුවේ අයිරා ශේෂය, ලෙජරය අනුව හා බැංකු ශේෂ සනාථ කිරීම් අනුව 2017 ජනවාරි 01 දිනට රු.138,674,163 කද 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.210,670 කද වෙනස්කම් පැවතී.
- (ඇ) ඉදිරිපත් කර තිබුණු මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ ණය ගැතියන් යටතේ ආහාර කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අයවිය යුතු රු.445,851,745 ක් දක්වා තිබුණද ආහාර කොමසාරිස් විසින් 2019 ජූලි 09 දින ලබාදී තිබුණු ශේෂ සනාථ කිරීම් අනුව මණ්ඩලයට ගෙවිය යුතු එවැනි ශේෂයක් නොමැති බව දන්වා තිබුණි.

2.2.5 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.4,151,314,979 ක්වූ ණයගැති ශේෂය තුළ වසර 5 කට වැඩි රු.560,191,839 ක්, වසර 3 න් වසර 5 න් අතර රු.1,357,210,051 ක්, වසර 1 න් වසර 3 න් අතර රු.29,312,345 ක් හා අවුරුදු 1 ට අඩු රු.2,204,600,744 ක ශේෂ විය.
- (ආ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.7,055,612,598 ක්වූ ණයහිමි ශේෂය තුළ වසර 4 කට වැඩි රු.4,858,937 ක්වූ, වසර 3 න් වසර 4 න් අතර රු.276,951,461 ක්, වසර 1 න් වසර 3 න් අතර රු.6,771,725,965 ක් හා අවුරුදු 1 ට අඩු රු. 2,076,235 ක ශේෂ විය. මෙම ශේෂ තුළ භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු රු.6,434,554,538 ක් වූ අතර එම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට 2019 ජූනි 20 දින දක්වාම කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් ගිණුම් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා ඒවා විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.

ගිණුම් විෂයය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
-----	-----	-----
	රු.	
(අ) හඳුනා නොගත් වි මිලදී ගැනීම්	63,980,963	විස්තරාත්මක තොරතුරු ශේෂ සනාථ කිරීම් අදාළ අනුපාතය තීරණය කිරීමේ අනුමැතිය
(ආ) ගැනුම් පාලන ගිණුම	49,743,530	
(ඇ) Rice Millers ණයට විකුණුම්	44,399,804	
(ඈ) වියළීමේ පිරිවැය (Driage)	92,694,994	
(ඉ) සමුපකාර නොග වෙළඳ සංස්ථාව	2,867,190,052	ශේෂ සනාථ කිරීම්
(ඊ) ලංකා සනොස	77,526,708	

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් අලාභය රු.462,105,320 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ මෙහෙයුම් අලාභය රු.5,894,285,458ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ අලාභයෙහි අඩුවීම රු.5,432,180,138 ක් විය. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ආදායම රු.1,698,947,915 කින් අඩු වුවද විකුණුම් පිරිවැය හා මූල්‍ය වියදම් පිළිවෙලින් රු.6,942,293,834 ක් හා රු.195,631,290 ක් අඩුවීම ඉහත අලාභය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ හතරක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2013 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂය දක්වා අලාභය අඛණ්ඩව වර්ධනය වී 2017 වර්ෂයේදී 2016 වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.5,432,180,138 කින් අඩු වී තිබුණි. කෙසේ වුවද මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයට සේවක පාරිශ්‍රමික හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ක්ෂයවීම් නැවත ගැලපීමේදී 2016 වර්ෂයේදී මණ්ඩලයේ රු.5,824,719,237 ක් වූ සෘණ දායකත්වය 2017 වර්ෂය වනවිට රු.364,810,785 ක සෘණ දායකත්වයක් දක්වා එනම් සියයට 94 කින් අඩුවී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

- (අ) මණ්ඩලය විසින් පිළියෙල කර තිබුණු ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණය සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ තොරතුරු පමණක් ඇතුළත් කර තිබුණු අතර එහි එක් එක් ස්ථාවර වත්කමේ පිරිවැය, අත්පත් කර ගත් දිනය, එක් එක් වර්ෂවල සිදු කළ එකතු කිරීම් හා වාර්ෂික ක්ෂය අනුපාතය ආදී තොරතුරු ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (ආ) පරිගණකගත තොගපාලන පද්ධතිය සඳහා මිලදීගෙන තිබුණු රු.2,139,500 ක් වූ ලැප්ටොප් පරිගණක 23 ක් හා MS Office මෘදුකාංග පැකේජ 21 ක් වසර 2 ½ කට අධික කාලයක සිට නිෂ්කාර්යව ගබඩාව තුළ රඳවාගෙන තිබුණි.